

عنوان مقاله:

«قاعده تسهیل» و کاربرست آن در تبیین مراتب احکام»

محل انتشار:

یازدهمین کنفرانس بین المللی پژوهش های مدیریت و علوم انسانی در ایران (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 11

نویسنده:

حسین سلطانی فرد - دانشجوی دکتری رشته فقه و مبانی حقوق اسلامی دانشگاه تهران، تهران، ایران

خلاصه مقاله:

قاعده «تسهیل» از جمله قواعد فقهی ای است که دارای آثار کاربردی و مهمی در زمینه استنتاج احکام شرعی است. این قاعده هرچند در کلمات برخی از فقیهان متقدم با عباراتی از جمله «شریعت سمحه و سهله» به چشم می خورد، اما تنقیح و تدوین آن به ادوار متاخر بازگشت می کند. مهمترین دلیل برای حجیت این قاعده، آیات قرآن کریم است که از اراده شارع برای «تخفیف» و «یسر» نسبت به جعل احکام مکلفین پرده برمی دارد و آن را به مثابه یک قاعده مبنایی معرفی می کند. از جمله کاربرست های قاعده تسهیل، تبیین مراتب احکام به واسطه ایفای نقش مصحح جعل است. حکم واقعی ذاتا در مرتبه ای مقدم بر مرتبه حکم ظاهری قرار دارد، اما در بسیاری از موارد و در مقام عمل، حکم ظاهری را مقدم یا مساوی با مرتبه حکم واقعی می یابیم. این پژوهش تلاش می کند تا با روش تحلیلی-توصیفی به بررسی مفهوم، مستندات و مجرای قاعده تسهیل بپردازد، سپس کاربرست آن در مراتب احکام را تبیین و تنقیح کند و در نهایت به این نتیجه می رسد که سبب تقدم یا تساوی رتبه حکم ظاهری در بسیاری از موارد، همان قاعده تسهیل است.

کلمات کلیدی:

قاعده تسهیل، تسهیل، حکم، حکم واقعی، حکم ظاهری.

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1673214>

